

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΕΠΟΠΤΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Σχετικά με την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο των ανταλλαγών, μεταξύ των κρατών μελών, πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο (COM (2005) 690 τελικό)

(2006/C 313/12)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 286,

τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και ιδίως το άρθρο 41,

την αίτηση γνωμοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 η οποία εστάλη στον ΕΕΠΔ στις 19 Ιανουαρίου 2006.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

Ι. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο των ανταλλαγών, μεταξύ των κρατών μελών, πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο εστάλη από την Επιτροπή στον ΕΕΠΔ για την έκδοση συμβουλευτικής γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2 του κανονισμού 45/2001/ΕΚ. Κατά τον ΕΕΠΔ, η παρούσα γνωμοδότηση θα πρέπει να αναφέρεται στο προοίμιο της απόφασης-πλαίσιο.

2. Η παρούσα απόφαση πλαίσιο θα καταργήσει την απόφαση 2005/876/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2005, για την ανταλλαγή πληροφοριών που λαμβάνονται από το ποινικό μητρώο ⁽¹⁾, απόφαση η οποία είχε περιορισμένο χρονικό ορίζοντα και υπαγορεύθηκε από επείγουσα ανάγκη. Στις 13 Ιανουαρίου 2005, ο ΕΕΠΔ υπέβαλε τη γνωμοδότησή του σχετικά με την πρόταση για την εν λόγω απόφαση του Συμβουλίου. ⁽²⁾ Στη γνωμοδότηση αυτή εξετάζονταν ορισμένα σημαντικά ζητήματα για την ανταλλαγή πληροφοριών από το ποινικό μητρώο, όπως η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα της προτεινόμενης πράξης. Ο ΕΕΠΔ άσκησε κριτική όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της νομοθετικής πράξης (το οποίο δεν περιορίζεται σε ορισμένα σοβαρά εγκλήματα) και τις διασφαλίσεις του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα, όπως προβλέπονται στην πρόταση.

3. Αυτά τα στοιχεία θα εξετασθούν και στην παρούσα γνωμοδότηση, στην οποία λαμβάνεται επιπλέον υπόψη ότι η εν λόγω πρόταση είναι πολύ καλύτερα επεξεργασμένη και προβλέπει την καθιέρωση μόνιμου συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών σε έναν τομέα, όπου οι νομοθεσίες των κρατών μελών σχετικά με το ποινικό μητρώο διαφέρουν κατά πολύ.

⁽¹⁾ ΕΕ L 322 της 9.12.2005, σ. 33.

⁽²⁾ ΕΕ C 58 της 8.3.2005, σ. 3.

4. Η παρούσα γνωμοδότηση εξετάζει κατά πρώτον το πλαίσιο της πρότασης. Σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς εσωτερικά σύνορα, η αποτελεσματική καταπολέμηση του εγκλήματος απαιτεί τουλάχιστον εντατική συνεργασία μεταξύ των αρχών των κρατών μελών. Εντούτοις, η συνεργασία συναντά σημαντικά εμπόδια, εν μέρει επειδή η καταπολέμηση του εγκλήματος εμπίπτει πρωτίστως στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

5. Δεύτερον, ο ΕΕΠΔ λαμβάνει υπόψη ότι το πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών μπορεί να θεσπισθεί σύμφωνα με διάφορα υποδείγματα με διαφορετικές επιπτώσεις για την προστασία δεδομένων. Η παρούσα γνωμοδότηση πραγματεύεται τα βασικά στοιχεία της πρότασης — σε γενική παράγραφο καθώς και κατ' άρθρο — και με τον τρόπο αυτό εξετάζει διεξοδικά τα ακόλουθα θέματα:

— Τις επιλογές πολιτικής επί των οποίων εδράζεται η πρόταση. Η πρόταση αφορά το ποινικό μητρώο υπηκόων των κρατών μελών και δεν προβλέπει κεντρικές βάσεις δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο ούτε επιτρέπει άμεση πρόσβαση των αρχών ενός κράτους μέλους σε βάσεις δεδομένων άλλων κρατών μελών ή συνεργασία μέσω της Eurojust.

— Τα εχέγγυα για την προστασία των δεδομένων. Το άρθρο 9 της πρότασης προβλέπει τους όρους χρήσης των προσωπικών δεδομένων και τους περιορισμούς όσον αφορά το σκοπό και την περαιτέρω χρήση. Η πρόταση δεν αφορά τη σχέση της με τους γενικούς κανόνες για την προστασία δεδομένων στα πλαίσια του τρίτου πυλώνα, όπως προβλέπεται στην πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εξετάζονται στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις.

— Την κατανομή αρμοδιοτήτων, δεδομένου ότι — όπως θα συζητηθεί — προβλέπεται η συμμετοχή τουλάχιστον τριών κρατών μελών. Πρέπει να καθοριστεί σαφώς ποιο κράτος μέλος είναι αρμόδιο, μεταξύ άλλων, για την εγγραφή δεδομένων στο ποινικό μητρώο, την ενημέρωση των δεδομένων, την επεξεργασία και την περαιτέρω χρήση τους. Αυτό καθίσταται ακόμη πιο σημαντικό, διότι — όπως τονίζεται στο σημείο II — το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών δεν είναι εναρμονισμένο στο συγκεκριμένο τομέα. Σε αυτά τα πλαίσια, πρέπει επίσης να καθοριστεί σαφώς ο τρόπος με τον οποίο θα διασφαλίζεται η κατάλληλη εποπτεία της χρήσης προσωπικών δεδομένων.

II. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6. Η Δήλωση για την Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης και 26ης Μαρτίου 2004 αναφέρει τη δημιουργία ευρωπαϊκού μητρώου καταδικαστικών αποφάσεων και αποκλεισμών μεταξύ των νομοθετικών μέτρων για την περαιτέρω ανάπτυξη του νομοθετικού πλαισίου με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

7. Ο στόχος καθώς και ο βαθμός φιλοδοξίας του Προγράμματος της Χάγης φαίνεται ότι έχουν αλλάξει. Όσον αφορά το στόχο, το Πρόγραμμα της Χάγης συνδέει την πρόταση με πληροφορίες από εθνικά μητρώα καταδικαστικών αποφάσεων και αποκλεισμών, ιδίως των σεξουαλικών εγκλημάτων. Όσον αφορά τη φιλοδοξία, ανακοινώθηκε πρόταση για την ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών από τα εθνικά ποινικά μητρώα (στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις στο κεφάλαιο της αμοιβαίας αναγνώρισης).

8. Η πρόταση αποτελεί μια από τις πολλές νομοθετικές πράξεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ιδίως τα άρθρα 29-31), οι πράξεις με στόχο τη στενότερη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών κατέχουν κεντρική θέση στον τρίτο πυλώνα. Ως εκ τούτου, ο τρίτος πυλώνας προβλέπει, κατά πρώτον, πλαίσιο αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αμοιβαίας αναγνώρισης και, σε μικρότερο βαθμό, την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών. Η πρόταση, συνεπώς, αφορά τους στόχους του Τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη παραμένουν ουσιωδώς αρμόδια, η αποτελεσματικότητα της νέας νομοθετικής πράξης — στο πλαίσιο διαφορετικών επιπέδων αρμοδιοτήτων — χρήζει ιδιαίτερης προσοχής.

9. Η πρόταση πρέπει επίσης να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα του ισχύοντος νομικού πλαισίου για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο. Η βασική νομοθετική πράξη είναι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής επί ποινικών υποθέσεων του 1959. Η πρόταση δεν αποσκοπεί στην εκ θεμελίων αλλαγή του συστήματος ανταλλαγής, το οποίο έχει θεσπισθεί με τη Σύμβαση. Αντίθετα, επιδιώκει να καταστήσει αποτελεσματικότερο το σύστημα, μεταξύ άλλων, καθορίζοντας πλαίσιο για την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν καταδικαστικές αποφάσεις.

10. Εντούτοις, τα εμπόδια για την πραγματικά αποτελεσματική ανταλλαγή, μεταξύ των κρατών μελών, πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο ανακύπτουν από τις διαφορές των γλωσσών και του τεχνολογικού και νομικού πλαισίου των κρατών μελών. Παρατηρείται σαφής έλλειψη εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά τα ποινικά μητρώα. Διαπιστώνονται διαφορές στις εθνικές νομοθεσίες όταν πρόκειται για τις καταδικαστικές αποφάσεις οι οποίες πρέπει να εγγράφονται στα ποινικά μητρώα, τις προθεσμίες διατήρησης των καταδικαστικών αποφάσεων στα εν λόγω μητρώα και τις πληροφορίες οι οποίες πρέπει να παρέχονται σε τρίτους και τους σκοπούς για τους οποίους μπορούν να παρέχονται. Εν προκειμένω, επισημαίνονται οι παρατηρήσεις που περιέχονται στη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ σχετικά με την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει της αρχής της διαθεσιμότητας⁽³⁾. Απαιτούνται πρόσθετα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθούν η αποτελεσματική εύρεση πληροφοριών και η πρόσβαση σε αυτές (βλ. επίσης σημεία 50-54 της παρούσας γνωμοδότησης).

Το γενικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

11. Η πρόταση δεν πραγματεύεται συνολικά την προστασία προσωπικών δεδομένων. Λίγες μόνο διατάξεις αφορούν συγκεκριμένα το εν λόγω θέμα. Αυτό είναι απολύτως κατανοητό, δεδομένου ότι η αιτιολογική σκέψη 10 της πρότασης παραπέμπει ρητά στην (πρόταση) απόφαση(ς) πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εξετάζονται στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Πράγματι, εκείνη η απόφαση πλαίσιο θα εφαρμόζεται ως *lex generalis* στην επεξεργασία η οποία διενεργείται στα πλαίσια των ανταλλαγών ποινικών μητρώων, ενώ οι ειδικότερες διατάξεις περί προστασίας δεδομένων που προβλέπονται στην παρούσα πρόταση θα πρέπει να θεωρούνται *lex specialis*. Φερ' ειπείν, οι κανόνες περί πρόσβασης είναι ευνοϊκότεροι για το πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα (βλ. επίσης, τις παρατηρήσεις της παρούσας γνωμοδότησης για το άρθρο 9).

12. Ο ΕΕΠΔ υιοθετεί αυτή την προσέγγιση, όπως έχει ήδη υπογραμμισθεί σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις⁽⁴⁾. Παρά ταύτα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συζητούν ακόμη την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων και ουδόλως έχουν διευθετηθεί τα βασικά ζητήματα — όπως το πεδίο εφαρμογής και τα εχέγγυα για τις διαβιβάσεις προς τρίτες χώρες. Η κατάσταση αυτή έχει σημαντικές επιπτώσεις για την αξιολόγηση της παρούσας πρότασης.

13. Πρώτον, αυτό σημαίνει ότι η παρούσα πρόταση δεν μπορεί αυτή καθαυτή να εγγυηθεί την επαρκή προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της ανταλλαγής ποινικών μητρώων. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι η παρούσα απόφαση πλαισίου του Συμβουλίου δεν πρέπει να τεθεί σε ισχύ πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Η ακολουθία αυτή θα πρέπει να διασφαλισθεί με ειδική διάταξη σε ένα από τα τελικά άρθρα της παρούσας πρότασης.

14. Επίσης, είναι εξαιρετικά δύσκολο να αξιολογηθούν τα εχέγγυα προστασίας δεδομένων τα οποία προβλέπει η παρούσα πρόταση χωρίς σαφή και σταθερή εικόνα των γενικών κανόνων περί προστασίας δεδομένων στον τρίτο πυλώνα. Για παράδειγμα, η παρούσα πρόταση προβλέπει επίσης διαβιβάσεις προσωπικών δεδομένων προς τρίτες χώρες, αλλά — υπό την προϋπόθεση ότι οι γενικοί κανόνες θα θεσπίζονται από την απόφαση πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων — καθορίζει μόνο ορισμένα πιο συγκεκριμένα, αν και επί μέρους, εχέγγυα (βλ. επίσης, τις παρατηρήσεις για το άρθρο 7). Γενικά, σημαντικές τροποποιήσεις του πεδίου εφαρμογής και της ουσίας της δεύτερης απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου ως αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων εντός του Συμβουλίου θα επηρεάσουν άμεσα τα εχέγγυα για την προστασία δεδομένων όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο. Ο ΕΕΠΔ προτείνει στο Συμβούλιο να συνδέσει προσεκτικά τις διαπραγματεύσεις που αφορούν την παρούσα πρόταση με εκείνες που αφορούν την απόφαση πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

III. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

15. Κατά πρώτον, η πρόταση δεν αφορά καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στα κράτη μέλη κατά υπηκόων τρίτων κρατών. Για προφανείς λόγους, το προτεινόμενο σύστημα δεν ισχύει σε αυτές τις περιπτώσεις, διότι οι τρίτες χώρες δεν υπόκεινται στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της 28ης Φεβρουαρίου 2006 (ΕΕ C 116 της 17.5.2006, σ. 8), ιδίως το Μέρος III.

⁽⁴⁾ Ιδιαίτερα στη γνωμοδότηση της 19ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ C 47 της 25.2.2006, σ. 27) και γνωμοδότηση της 20ης Ιανουαρίου 2006 την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στο Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την εσωτερική ασφάλεια καθώς και της Ευρώπης, προς αναζήτηση δεδομένων για τους σκοπούς της πρόληψης, εξακρίβωσης και διερεύνησης τρομοκρατικών πράξεων και άλλων σοβαρών αξιόποινων πράξεων (ΕΕ C 97 της 25.4.2006, σ. 6).

16. Ο ΕΕΠΔ φρονεί ότι ως ένα βαθμό οι ισχύουσες νομοθετικές πράξεις εξασφαλίζουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με καταδικασθέντες υπηκόους τρίτων χωρών. Συγκεκριμένα, η υποχρέωση καταχώρισης ορισμένων δεδομένων που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν ⁽⁵⁾ εξασφαλίζει ότι σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με ορισμένες καταδικαστικές αποφάσεις. Επίσης, το σύστημα πληροφόρησης που θεσπίζεται με το άρθρο 7 της Σύμβασης Ευρωπόλ προβλέπει την ανταλλαγή δεδομένων όσον αφορά καταδικασθέντες μεταξύ άλλων. Ωστόσο, οι στόχοι της συλλογής προσωπικών δεδομένων δυνάμει των ισχυόντων νομοθετημάτων δεν ταυτίζονται με το σκοπό της εγγραφής προσωπικών δεδομένων σε ποινικό μητρώο. Συνεπώς, η χρήση δεδομένων τα οποία έχουν συλλεχθεί δυνάμει ενός εκ των ισχυόντων νομοθετημάτων στα πλαίσια ποινικής διαδικασίας δεν θα συνάδει πάντοτε προς την αρχή του περιορισμού του σκοπού.

17. Επίσης, οι ισχύουσες νομοθετικές πράξεις δεν εξασφαλίζουν ότι επιτρέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών από όλα τα ποινικά μητρώα, ιδίως των πληροφοριών για πρόσωπα που δεν εμπίπτουν στον ορισμό των άρθρων 95 και 96 της Σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν. Τέλος, η νομική κατάσταση των εν λόγω υπηκόων δεν είναι σαφής. Φερ' ειπείν, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 4, θα καταργηθεί η απόφαση της 21ης Νοεμβρίου 2005 ⁽⁶⁾ η οποία ισχύει για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

18. Όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών, ενδέχεται να χρειασθεί εναλλακτικό σύστημα. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, τα κράτη μέλη τάσσονται υπέρ ης δημιουργίας ευρετηρίου καταδικασθέντων υπηκόων τρίτων χωρών. Πρόταση ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις κατά των εν λόγω υπηκόων έχει ανακοινωθεί από την Επιτροπή για το τέταρτο τρίμηνο του 2006. Ο ΕΕΠΔ θα εκτιμήσει αυτή την πρόταση μετά την έγκρισή της.

19. Δεύτερον, η πρόταση δεν συνεπάγεται θέσπιση ευρωπαϊκού ποινικού μητρώου ούτε άλλων ουσιαστικών βάσεων δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η πρόταση θα έχει ως κύρια αποτελέσματα — όσον αφορά τις βάσεις δεδομένων — τη συγκέντρωση των υφισταμένων εθνικών ποινικών μητρώων, την καταχώριση πληροφοριών σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις σε άλλα κράτη μέλη και τη δημιουργία και ανάπτυξη τεχνικών συστημάτων για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι η πρόταση δεν προάγει την άνευ όρων διασύνδεση βάσεων δεδομένων και ως εκ τούτου, ένα δίκτυο βάσεων δεδομένων το οποίο θα ήταν δύσκολο να επιβλέπεται ⁽⁷⁾.

20. Ο ΕΕΠΔ τονίζει, κατά τρίτον, ότι η πρόταση φαίνεται να προβλέπει — εν γένει — ένα κατάλληλο και εκ των προτέρων αποτελεσματικό σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών και υπογραμμίζει συγκεκριμένα τα ακόλουθα ουσιαστικά στοιχεία της πρότασης.

21. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφο 2 της πρότασης, ένα κράτος μέλος το οποίο εκδίδει καταδικαστική απόφαση κατά υπηκόου άλλου κράτους μέλους και την εγγράφει στο ποινικό μητρώο του, ενημερώνει το άλλο κράτος μέλος. Το άρθρο 5 προβλέπει ότι το κράτος μέλος της ιθαγένειας του καταδικασθέντος διατηρεί αυτές τις πληροφορίες, προκειμένου να είναι σε θέση να τις διαβίβασει κατόπιν αιτήματος (τρίτου) κράτους μέλους για τους σκοπούς της ποινικής διαδικασίας ή — υπό αυστηρές προϋποθέσεις — για άλλους σκοπούς. Εάν υποβληθεί αυτό το αίτημα, το κράτος μέλος ιθαγένειας παρέχει ορισμένες πληροφορίες (άρθρα 6 και 7).

22. Προκειμένου να καταστεί το σύστημα λειτουργικό, η πρόταση περιέχει πρόσθετες διατάξεις, η σημαντικότερη εκ των οποίων είναι η υποχρέωση ορισμού κεντρικής αρχής (ή για ορισμένους σκοπούς, περισσότερων κεντρικών αρχών) αρμόδιων για τη διαβίβαση και διατήρηση πληροφοριών. Εν προκειμένω, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει επίσης τα άρθρα 10 και 11. Το άρθρο 10 προβλέπει γενικό γλωσσικό καθεστώς και το άρθρο 11 προβλέπει τυποποιημένο τρόπο ανταλλαγής πληροφοριών ο οποίος, μετά από μια μεταβατική περίοδο, θα οδηγήσει στην υποχρέωση χρησιμοποίησης τυποποιημένου μορφότυπου και ηλεκτρονικής διαβίβασης των δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει αυτές τις ουσιαστικές διατάξεις. Μια νομική πράξη η οποία προάγει την ανταλλαγή πληροφοριών πρέπει να περιέχει πρόσθετα μέτρα ούτως ώστε να διασφαλισθούν η αποτελεσματική εύρεση πληροφοριών και η πρόσβαση σε αυτές.

⁽⁵⁾ Βλ. ιδίως τα άρθρα 95 και 96 της Σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, ΕΕ L 239 της 22.9.2000, σ. 19.

⁽⁶⁾ Βλ. σημείο 2 της παρούσας γνωμοδότησης.

⁽⁷⁾ Βλ. σχετικά και τη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ για την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει της αρχής της διαθεσιμότητας, στην οποία παραπέμπει η υποσημείωση 3.

23. Επίσης, ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι η εν λόγω νομική πράξη απαιτεί σαφή ορισμό των αρμοδιοτήτων των διαφόρων φορέων και την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεν πρέπει να συνιστά υπερβολική πράξη για την επιβολή του νόμου αλλά θα πρέπει να επιδιώκει ισορροπία μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων τα οποία διακυβεύονται, όπως του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα και της δημόσιας ασφάλειας. Οι δυνατότητες πρόσβασης στα δεδομένα πρέπει να περιορίζονται σε αυστηρά καθορισμένους σκοπούς. Αλλιώς, η νομική πράξη δεν είναι κατάλληλη για το σκοπό που επιδιώκει και, ως εκ τούτου, δεν συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας. Σε γενικές γραμμές, παρά τα σχόλια στα σημεία 37-40, η πρόταση πληροί αυτές τις προϋποθέσεις.

IV. ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 2: Ορισμοί

24. Η πρόταση δεν περιορίζεται σε καταδικαστικές αποφάσεις για σοβαρά εγκλήματα. Ισχύει για όλες τις καταδικαστικές αποφάσεις οι οποίες διαβιβάζονται στο εθνικό ποινικό μητρώο, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης. Η πρόταση επεκτείνεται στις οριστικές αποφάσεις των διοικητικών αρχών.

25. Αυτό το ευρύ πεδίο οφείλεται στις σημαντικές διαφορές των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τις καταδικαστικές αποφάσεις οι οποίες διαβιβάζονται στο εθνικό ποινικό μητρώο. Ο ΕΕΠΔ δεν έχει το δικαίωμα να κρίνει τις αρμοδιότητες των κρατών μελών όσον αφορά ποιες καταδικαστικές αποφάσεις διαβιβάζονται στο εθνικό μητρώο, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων των διοικητικών αρχών, εφόσον μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον ποινικού δικαστηρίου. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει τη γνωμοδότηση της 13ης Ιανουαρίου 2005 (βλ. σημείο 2 της παρούσας γνωμοδότησης) στην οποία αποφάσισε να περιορίσει την ανταλλαγή πληροφοριών σε καταδικαστικές αποφάσεις για ορισμένα σοβαρά εγκλήματα. Σήμερα, ο ΕΕΠΔ εκφράζει τη λύπη του διότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν εξηγεί — ούτε στην αιτιολογική έκθεση ούτε σε άλλο επίσημο έγγραφο — γιατί η παρούσα πρόταση για την ανταλλαγή πληροφοριών δεν μπορεί να περιορίζεται στα σοβαρότερα ποινικά αδικήματα. Η επεξήγηση αυτή θα πρέπει να διευκρινίζει γιατί είναι αναγκαίο αυτό το ευρύ πεδίο εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και για ποιο λόγο δεν υπερβαίνει τα όρια που θέτει η αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 3: Κεντρική αρχή

26. Ο ορισμός κεντρικής αρχής είναι σημαντικός από αυτή την άποψη. Καίτοι συνεπάγεται κεντρική βάση δεδομένων για καταδικασθέντες σε κάθε κράτος μέλος, εξασφαλίζει επίσης ότι υπάρχει σαφής ευθύνη ειδικευμένης αρχής για την επεξεργασία (πληροφοριών) του ποινικού μητρώου και καθιστά μικρή την πιθανότητα να ζητηθούν πληροφορίες σχετικά με τις καταδικές ορισμένων ατόμων από αναρμόδιες αρχές, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να οδηγήσει εν συνεχεία σε περιττή ροή προσωπικών δεδομένων. Αποτελεί ασφαλώς προϋπόθεση ο σαφής καθορισμός των καθηκόντων της κεντρικής αρχής. ⁽⁸⁾ Σε γενικές γραμμές η πρόταση φαίνεται να πληροί την προϋπόθεση αυτή. Δημιουργεί επίσης ευκαιρία για έναν αποτελεσματικό και σχετικά απλό έλεγχο της επεξεργασίας από τις εθνικές αρχές προστασίας των δεδομένων. Σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ ο έλεγχος αυτός δεν θα διγεί ουσιαστικά σε περίπτωση που κράτος μέλος χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα ορισμού πλειόνων αρχών που του προσφέρει το άρθρο 3.

27. Ως προς την παράγραφο 2 του άρθρου 3, ο ΕΕΠΔ προτείνει τη δημοσίευση του καταλόγου των οριζόμενων αρχών στην Επίσημη Εφημερίδα, με σκοπό τη βελτίωση της διαφάνειας του συστήματος.

28. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ διερωτάται για ποιο λόγο η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου θα πρέπει να ενημερώνει την Eurojust σχετικά με το διορισμό των αρχών. Ο ΕΕΠΔ διερωτάται επίσης τι εξυπηρετεί η κοινοποίηση αυτή, ιδίως αφού η Eurojust δεν παίζει κανέναν απολύτως ρόλο στο σύστημα το οποίο προβλέπει η παρούσα πρόταση.

Άρθρα 4 και 5: Υποχρέωση του κράτους μέλους στο οποίο εκδίδεται η καταδικαστική απόφαση και του κράτους μέλους της ιθαγένειας

29. Το άρθρο 4 προβλέπει την υποχρέωση του κράτους μέλους της καταδικαστικής απόφασης να ενημερώνει το κράτος μέλος της ιθαγένειας του καταδικασθέντος σχετικά με τυχόν καταδικαστικές αποφάσεις. Η κεντρική αρχή του τελευταίου κράτους μέλους διατηρεί εν συνεχεία τις πληροφορίες αυτές σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 5 υποχρέωση.

⁽⁸⁾ Βλ. προς αυτή την κατεύθυνση τη γνωμοδότηση της 15ης Μαΐου 2006 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (COM (2005) 649 τελικό).

30. Όσον αφορά την περίοδο φύλαξης του ποινικού μητρώου, η πρόταση φαίνεται να εφαρμόζει το κριτήριο του «κράτους της καταδικαστικής απόφασης». Πράγματι, οι πληροφορίες που διαβιβάζονται σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις συμπεριλαμβάνουν το χρόνο παραμονής της καταδικαστικής απόφασης στο ποινικό μητρώο του κράτους μέλους της καταδικαστικής απόφασης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους αυτού. Τυχόν περαιτέρω μέτρα τα οποία θίγουν τη διάρκεια διατήρησης των πληροφοριών κοινοποιούνται επίσης. Το κράτος μέλος παραλαβής θα πρέπει τότε να εξαλείφει αναλόγως τα δεδομένα. Ο μηχανισμός αυτός φαίνεται να ισχύει επίσης όταν το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής επιτρέπει μόνο βραχύτερο διάστημα φύλαξης. Ο ίδιος μηχανισμός προβλέπεται όσον αφορά τη μεταβολή ή τη διαγραφή πληροφοριών που περιέχονται στο ποινικό μητρώο: το κράτος μέλος της καταδικαστικής απόφασης ενημερώνει όσον αφορά τις αλλαγές και το κράτος μέλος της ιθαγένειας του καταδικασθέντος προσαρμόζει το μητρώο του αναλόγως.

31. Με άλλα λόγια, το «κράτος της καταδικαστικής απόφασης» θεωρείται ως ο κύριος των δεδομένων. Το κράτος μέλος της ιθαγένειας φυλάσσει τα δεδομένα για λογαριασμό αυτού του κράτους μέλους. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να διευκρινισθεί η έννοια της «κυριότητας» — η οποία οδηγεί επίσης σε σαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων — στο κείμενο ή στο σκεπτικό της πρότασης.

32. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει ικανοποίηση για τον ίδιο τον μηχανισμό, ο οποίος αποτελεί εγγύηση ακρίβειας δεδομένου ότι εξασφαλίζει την ταχεία ενημέρωση των προσωπικών δεδομένων και τη μη χρησιμοποίησή τους αν δεν έχουν ενημερωθεί (βλ. επίσης άρθρο 5.3 της πρότασης). Η ακρίβεια του ποινικού μητρώου είναι ακόμη πιο σημαντική σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πληροφορίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πολυάριθμων διαβιβάσεων και μεταφράσεων.

33. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η ακρίβεια και σε περαιτέρω διαβιβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 7, ο ΕΕΠΔ συνιστά να καθιερωθεί υποχρέωση της κεντρικής αρχής του κράτους της ιθαγένειας του καταδικασθέντος να κοινοποιεί την ενημέρωση/ακύρωση δεδομένων στις κεντρικές αρχές των λοιπών κρατών μελών ή τρίτων χωρών που είχαν ζητήσει πληροφορίες πριν από την ενημέρωση/ακύρωση. Επιπλέον, οι κεντρικές αρχές των τελευταίων αυτών κρατών μελών θα πρέπει να υποχρεούνται να ενημερώνουν/διαγράφουν πληροφορίες και να αποτρέπονται από τη χρήση παρωχημένων πληροφοριών. Οι υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει επίσης να διευκολύνουν την καλύτερη εποπτεία των όρων χρησιμοποίησης προσωπικών δεδομένων (βλ σχόλια για το άρθρο 9).

34. Τέλος, το άρθρο 4 παράγραφος 2 ρυθμίζει την ειδική κατάσταση των ατόμων που είναι υπήκοοι διαφόρων κρατών μελών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι πληροφορίες σχετικά με την καταδικαστική απόφαση διαβιβάζονται σε καθένα από τα εν λόγω κράτη. Είναι προφανής ο λόγος αυτής της πολλαπλής διαβίβασης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η σημασία μηχανισμών που εξασφαλίζουν την ακρίβεια όλων των βάσεων δεδομένων είναι ακόμη πιο αυτονόητη.

Άρθρα 6 και 7: Αιτήσεις πληροφοριών σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις, απαντήσεις στις αιτήσεις αυτές και διαβίβαση σε τρίτες χώρες.

35. Απαιτείται επίσης σαφής κατανομή και σαφής καθορισμός των αρμοδιοτήτων όταν υπάρχει συμμετοχή τρίτου αιτούντος κράτους μέλους. Τα άρθρα 6 και 7 ασχολούνται με τις αιτήσεις αυτές.

36. Το άρθρο 7 ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες οι πληροφορίες σχετικά με τις καταδικαστικές αποφάσεις διαβιβάζονται ή ενδέχεται να διαβιβασθούν στην κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους μέλους. Ορίζει επίσης τις διαβιβαζόμενες πληροφορίες. Επιπλέον, προβλέπει τη δυνατότητα διαβίβασης πληροφοριών σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις σε τρίτες χώρες. Όλες αυτές οι πτυχές θα πρέπει να εξετασθούν προσεκτικά.

37. Σημειώνεται ότι υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων προβλέπεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η αίτηση πληροφοριών ποινικού μητρώου υποβάλλεται για τους σκοπούς ποινικών διαδικασιών, σύμφωνα με κατάλογο δεδομένων που ορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1. Ωστόσο, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ζητούνται πληροφορίες ποινικού μητρώου για άλλους σκοπούς, το κράτος μέλος της ιθαγένειας του προσώπου απαντά σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο. Επιπλέον εξακριβώνει αν οι πληροφορίες θα μπορούσαν να διαβιβασθούν στο αιτούν κράτος μέλος σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους της καταδικαστικής απόφασης. (άρθρο 7.2).

38. Το σύστημα είναι επομένως μάλλον περίπλοκο, δεδομένου ότι οιαδήποτε αίτηση για σκοπούς άλλους εκτός από ποινικές διαδικασίες υπάγεται εν τέλει σε τρεις διαφορετικές παραμέτρους νομιμότητας: το δίκαιο του αιτούντος κράτους μέλους, το δίκαιο του κράτους μέλους της ιθαγένειας του καταδικασθέντος και το δίκαιο του κράτους μέλους της καταδικαστικής απόφασης. Το σύνθετο αυτό πρόβλημα, το οποίο μπορεί κάλλιστα να περιλαμβάνει όχι μόνο ποινική δικονομία, αλλά επίσης τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες προστασίας των δεδομένων θα πρέπει να επιλύεται από την κεντρική αρχή του κράτους μέλους της ιθαγένειας του καταδικασθέντος εντός της προθεσμίας (10 ημερών) που προβλέπεται στο άρθρο 8.

39. Ο ΕΕΠΔ διερωτάται αν αυτό το σύστημα είναι το πλέον πρακτικό και αποτελεσματικό. Πράγματι, ο ΕΕΠΔ συμφωνεί ότι η διαβίβαση των πληροφοριών θα πρέπει να είναι περιορισμένη σε αυτές τις περιπτώσεις, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 11 της πρότασης. Ωστόσο, ο περιορισμός αυτός θα μπορούσε μάλλον να επιτευχθεί καλύτερα μέσω του ακριβέστερου περιορισμού των σκοπών για τους οποίους μπορούν να διαβιβάζονται πληροφορίες ποινικού μητρώου και με τον περιορισμό της ομάδας των προσώπων που μπορούν να ζητούν τις πληροφορίες αυτές, εκτός από το ίδιο το πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα. Σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ, άλλα πρόσωπα πλην του ίδιου του υποκειμένου θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν τις πληροφορίες αυτές νομίμως μόνο υπό εξαιρετικές συνθήκες.

40. Επομένως, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη βελτίωση του μηχανισμού και την πρόβλεψη περιορισμένου και ακριβέστερου ορισμού των σκοπών, πλην των ποινικών διαδικασιών, για τους οποίους μπορούν να ζητούνται πληροφορίες καθώς και τον περιορισμό της ομάδας των προσώπων που έχουν το δικαίωμα να ζητούν τις πληροφορίες αυτές.

41. Το άρθρο 6 παράγραφος 2 αφορά ένα ειδικό ζήτημα. Προβλέπει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να ζητά πληροφορίες σχετικά με το ποινικό του μητρώο από την κεντρική αρχή κράτους μέλους, εφόσον ο ατών είναι ή υπήρξε κάτοικος ή υπήκοος του αιτούντος κράτους μέλους ή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση. Η διάταξη αυτή πρέπει να εξετασθεί σε συνάρτηση με το γενικότερο δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να έχει πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που το αφορούν, έχοντας μεταξύ άλλων υπόψη την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εξετάζονται στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις.

42. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει ικανοποίηση για αυτή τη διάταξη, στο βαθμό που η πρόταση επιτρέπει στο πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα να ασκεί το δικαίωμά του όχι μόνο άμεσα, με το να απευθυνθεί στην κεντρική αρχή που ελέγχει τα δεδομένα, αλλά και έμμεσα μέσω της κεντρικής αρχής του κράτους στο οποίο διαμένει ο ενδιαφερόμενος. Ωστόσο, οι ευνοϊκότερες ρυθμίσεις που περιέχονται σε αυτή την ειδική διάταξη δεν επιτρέπεται επί ουδενί να περιορίζουν τα βασικά δικαιώματα του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα, ούτε να του δημιουργούν σύγχυση όσον αφορά τα δικαιώματά του. Σχετικά με το σημείο αυτό, ο ΕΕΠΔ προτείνει να οριστεί ότι η κεντρική αρχή του τόπου διαμονής «απευθύνει» — και όχι «μπορεί να απευθύνει» — την αίτηση στην κεντρική αρχή του άλλου κράτους μέλους.

43. Τέλος, ο ΕΕΠΔ εξετάζει το άρθρο 7 παράγραφος 3 του οποίου αντικείμενο είναι οι πληροφορίες που υποβάλλονται από τρίτες χώρες και η διαβίβαση πληροφοριών σε τρίτες χώρες. Η διάταξη περιέχει ειδικές εγγυήσεις που έχουν ως σκοπό να εξασφαλίσουν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες δεν μπορεί να υπονομεύσει τις εγγυήσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διάταξη καθεαυτή είναι ικανοποιητική.

44. Ωστόσο, αυτή η διάταξη θα πρέπει να αξιολογηθεί σε σχέση με το άρθρο 15 της πρότασης απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εξετάζονται στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Το άρθρο 15 της τελευταίας πρότασης είναι ένα από τα κυριότερα θέματα συζήτησης στο Συμβούλιο και δεν είναι προφανές ότι το άρθρο αυτό θα διατηρηθεί στην τελική εκδοχή της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι, σε περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις για την απόφαση πλαισίου του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οδηγήσουν στην εξαίρεση των κανόνων περί διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες από το πεδίο εφαρμογής της, η παρούσα πρόταση θα πρέπει να θεσπίσει ακριβέστερους κανόνες για τη διαβίβαση των δεδομένων αυτών, με σκοπό τη συμμόρφωση με τις βασικές αρχές περί προστασίας των δεδομένων καθώς και με το Πρόσθετο Πρωτόκολλο της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης που αφορά τις εποπτικές αρχές και τη διασυνοριακή ροή δεδομένων.

Άρθρο 9: Όροι χρησιμοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

45. Η ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εξετάζονται στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις αφής στιγμής εκδοθεί. (°) Το αυτό ισχύει για το ίδιο το ποινικό μητρώο, εφόσον το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου δεν θα περιορίζεται στα προσωπικά δεδομένα τα οποία έχουν ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με την απόφαση πλαισίου του Συμβουλίου, η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων θα υπόκειται στον έλεγχο των εθνικών αρχών προστασίας των δεδομένων.

(°) Βλ. τη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ η οποία αναφέρεται στην υποσημείωση 4.

46. Τα άρθρα της παρούσας πρότασης δεν παραπέμπουν στην απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου. Η παραπομπή αυτή δεν είναι αναγκαία δεδομένου ότι η απόφαση πλαίσιο ισχύει αυτομάτως. Το άρθρο 9 προβλέπει τους όρους χρησιμοποίησης των προσωπικών δεδομένων. Πρέπει να εκληφθεί ως ειδική διάταξη σε σχέση με τις γενικές εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων. Το άρθρο 9 προσδιορίζει τους σκοπούς για τους οποίους επιτρέπεται η χρήση των δεδομένων. Το άρθρο 9 παράγραφος 1 προβλέπει έναν σαφή βασικό κανόνα. Τα δεδομένα που ζητούνται για τους σκοπούς ποινικών διαδικασιών χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη συγκεκριμένη διαδικασία για την οποία ζητήθηκαν. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 προβλέπεται ανάλογος κανόνας για τα δεδομένα που ζητούνται για σκοπούς που δεν αφορούν ποινικές διαδικασίες. Ωστόσο, η διάταξη αυτή χρήζει διευκρίνισης, δεδομένου ότι στηρίζεται στην υπόθεση ότι τα δεδομένα μπορούν να ζητηθούν μόνο για άλλες νομικές (ή οιοι) νομικές διαδικασίες ενώ το άρθρο 7 δεν αναφέρει τέτοιο περιορισμό. Θα πρέπει να διευκρινισθούν οι άλλοι σκοποί οι οποίοι επιτρέπονται δυνάμει των άρθρων 7 και 9 (βλ. επίσης σχόλια για το άρθρο 7).

47. Το άρθρο 9 παράγραφος 3 παρέχει τη δυνατότητα χρησιμοποίησης των δεδομένων από το αιτούν κράτος μέλος για την πρόληψη άμεσης και σοβαρής απειλής κατά της δημόσιας ασφάλειας. Ο ΕΕΠΔ συμφωνεί ότι στις έκτακτες αυτές περιπτώσεις θα πρέπει να επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των δεδομένων αυτών. Ωστόσο, θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι οι αρχές προστασίας των δεδομένων θα είναι σε θέση να ελέγχουν την έκτακτη αυτή χρήση. Ο ΕΕΠΔ συνιστά επομένως την προσθήκη σχετικής διάταξης στην πρόταση η οποία θα προβλέπει, για παράδειγμα, υποχρέωση ενημέρωσης της εθνικής αρχής προστασίας των δεδομένων σχετικά με αυτή τη χρήση.

48. Όσον αφορά την εποπτεία: οι πληροφορίες φυλάσσονται από την κεντρική αρχή του κράτους μέλους της ιδιαιτείας του προσώπου. Η εποπτεία διενεργείται από την αρχή προστασίας των δεδομένων του εν λόγω κράτους μέλους σύμφωνα με την απόφαση πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων στον τρίτο πυλώνα, αφού εκδοθεί και τεθεί σε ισχύ. Ωστόσο, η κεντρική αρχή του εν λόγω κράτους μέλους δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για την ποιότητα των δεδομένων, δεδομένου ότι εξαρτάται πλήρως από τις πληροφορίες τις οποίες παρέχει το κράτος μέλος της καταδικαστικής απόφασης. Είναι προφανές ότι αυτό επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της εποπτείας.

49. Σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ η πρόταση θα πρέπει να ρυθμίζει όχι μόνο τη συνεργασία μεταξύ των κεντρικών αρχών αλλά και τη συνεργασία μεταξύ των αρχών προστασίας των δεδομένων των κρατών μελών. Ο ΕΕΠΔ συνιστά την προσθήκη διάταξης στο άρθρο 9 για την ενθάρρυνση της ενεργού συνεργασίας μεταξύ των αρχών προστασίας των δεδομένων⁽¹⁰⁾ προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική εποπτεία πτυχών της προστασίας των δεδομένων και ιδίως της ποιότητας των δεδομένων.

Άρθρα 10 και 11: Γλώσσες και μορφότυπο

50. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει τις πρόσθετες αυτές διατάξεις δεδομένου ότι η αποτελεσματικότητα του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών εξυπηρετεί επίσης τα συμφέροντα της προστασίας δεδομένων.

51. Το κατάλληλο γλωσσικό καθεστώς είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Καίτοι ο ΕΕΠΔ έχει πλήρη επίγνωση της αρχής της ισότητας των γλωσσών και της ευαισθησίας συγκεκριμένων γλωσσικών καθεστώτων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας, έχει ανησυχίες για το γλωσσικό καθεστώς όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 της πρότασης. Το άρθρο 10 διατυπώνει τον βασικό κανόνα ότι η ανταλλαγή πληροφοριών διεξάγεται σε επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους το οποίο δέχεται την αίτηση, πράγμα εύλογο δεδομένου ότι τα νομικά κείμενα και οι νομικοί χαρακτηρισμοί δεν είναι πάντα εντελώς σαφείς όταν μεταφράζονται. Ωστόσο, σε μία Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία απαρτίζεται επί του παρόντος από 25 κράτη μέλη, η τήρηση του βασικού αυτού κανόνα θα καθιστούσε το σύστημα ανεφάρμοστο.

52. Σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 10 τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώσουν ότι δέχονται άλλες γλώσσες. Είναι προφανές ότι σκοπός της παραγράφου είναι η ενθάρρυνση της ανταλλαγής σε μία ή σε μερικές γλώσσες οι οποίες είναι ευρύτερα διαδεδομένες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ η παράγραφος αυτή θα πρέπει να διατυπωθεί ούτως ώστε να εξασφαλίζεται πράγματι ένα λειτουργικό γλωσσικό καθεστώς, υποχρεώνοντας φερ'επείν τα κράτη μέλη να δέχονται πληροφορίες σε γλώσσα ευρέως διαδεδομένη στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως προαναφέρθηκε, αυτό αποτελεί προϋπόθεση της λειτουργίας του συστήματος.

53. Η χρησιμοποίηση του τυποποιημένου μορφότυπου μπορεί επιπλέον να συμβάλει στην ποιότητα των δεδομένων. Με το μορφότυπο αυτό δεν θα υπάρχει πλέον ασάφεια όσον αφορά το περιεχόμενο των πληροφοριών από τα δεδομένα ποινικού μητρώου πράγμα που οδηγεί σε δεδομένα υψηλότερης ποιότητας. Η έλλειψη ασάφειας απομακρύνει επίσης τον κίνδυνο να ζητούν οι αρχές των κρατών μελών περισσότερες πληροφορίες από τις αυστηρά αναγκαίες.

⁽¹⁰⁾ Η διάταξη αυτή θα μπορούσε να βασισθεί σε ανάλογες διατάξεις που περιλαμβάνονται στις προτάσεις για το SIS II, καίτοι δεν προβλέπονται ρόλο για τον ΕΕΠΔ.

54. Ο ΕΕΠΔ λυπάται επομένως για το γεγονός ότι η υποχρεωτική χρησιμοποίηση του μορφότυπου ενδέχεται να αναβληθεί για αρκετά μεγάλο μεταβατικό διάστημα. Κατ' αρχάς το μορφότυπο (κλπ.) θα καθορισθεί σύμφωνα με διαδικασία επιτροπολογίας — χωρίς να προβλέπεται προθεσμία για τη λήψη απόφασης επί του θέματος αυτού. Κατά δεύτερον, τα κράτη μέλη διαθέτουν τριετές διάστημα μετά τον καθορισμό του μορφότυπου προτού υποχρεωθούν να το χρησιμοποιήσουν (άρθρο 11 παράγραφος 6). Ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- Να συμπεριληφθεί ο καθορισμός του μορφότυπου στην ίδια την απόφαση πλαίσιο.
- Να καθορισθούν οι τεχνικές προδιαγραφές με διαδικασία επιτροπολογίας εντός σαφούς προθεσμίας.
- Να καταργηθεί η μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή του κοινού μορφότυπου από τα κράτη μέλη, ή αν αυτό δεν είναι τεχνικά εφικτό, να περιορισθεί η περίοδος σε ένα έτος.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

55. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει ικανοποίηση για τις επιλογές πολιτικής στις οποίες βασίζεται η πρόταση. Σε γενικές γραμμές, η πρόταση λαμβάνει υπόψη τα προβλήματα που εμποδίζουν μία πραγματικά αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου μεταξύ των κρατών μελών λόγω των διαφορετικών γλωσσών και του διαφορετικού τεχνολογικού και νομικού πλαισίου των κρατών μελών, ιδίως:

- Ορίζοντας το κράτος μέλος της καταδικαστικής απόφασης ως «κύριο» των δεδομένων, υπεύθυνο για την ποιότητά τους.
- Προβλέποντας τον ορισμό κεντρικής αρχής σε κάθε κράτος μέλος
- Προβλέποντας πρόσθετα μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εύρεση των πληροφοριών και πρόσβαση σε αυτές.

56. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι η πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων εξακολουθεί να συζητείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και επίσης ότι θεμελιώδη ζητήματα — όπως το πεδίο εφαρμογής και τα εχέγγυα για τη διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες — ουδόλως έχουν επιλυθεί. Ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- Να μην τεθεί σε ισχύ η παρούσα απόφαση πλαίσιο πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Να συνδέσει προσεκτικά το Συμβούλιο τις διαπραγματεύσεις για την παρούσα πρόταση με τις διαπραγματεύσεις για την απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Σε περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις για την απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων οδηγήσουν στην εξαίρεση των κανόνων για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτες χώρες από το πεδίο εφαρμογής της, θα πρέπει να θεσπισθούν ακριβέστεροι κανόνες για το θέμα αυτό στην παρούσα πρόταση.

57. Ο ΕΕΠΔ συνιστά βελτίωση του μηχανισμού και πρόβλεψη περιορισμένου και ακριβέστερου ορισμού των σκοπών, πλην των ποινικών διαδικασιών, για τους οποίους επιτρέπεται να ζητούνται πληροφορίες καθώς και περιορισμό της ομάδας των προσώπων τα οποία μπορούν να ζητούν τις πληροφορίες αυτές. Σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ, άλλοι ενδιαφερόμενοι πλην του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν νομίμως τις πληροφορίες αυτές μόνο υπό έκτακτες συνθήκες. Θα πρέπει να προστεθεί διάταξη στην πρόταση η οποία να επιτρέπει στις αρχές προστασίας των δεδομένων να ελέγχουν την έκτακτη αυτή χρήση.

58. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να διευκρινισθεί η έννοια της «κυριότητας» στο κείμενο ή στο σκεπτικό της πρότασης, καθώς και να προβλεφθεί υποχρέωση της κεντρικής αρχής του κράτους της ιθαγένειας του καταδικασθέντος να κοινοποιεί την ενημέρωση/ακύρωση πληροφοριών στις κεντρικές αρχές των άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών που είχαν ζητήσει τις πληροφορίες πριν από την ενημέρωση/ακύρωσή τους.

59. Ο ΕΕΠΔ καλεί τον κοινοτικό νομοθέτη να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους η παρούσα πρόταση δεν θα μπορούσε να περιορισθεί σε πιο σοβαρά ποινικά αδικήματα, μεταξύ άλλων εν όψει των ορίων που θέτει η αρχή της αναλογικότητας.

60. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει τις πρόσθετες διατάξεις των άρθρων 10 και 11, υπό την προϋπόθεση ότι:
- Το άρθρο 10 θα διατυπωθεί κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται πράγματι ένα λειτουργικό γλωσσικό καθεστώς.
 - Το άρθρο 11 θα τροποποιηθεί ούτως ώστε να συμπεριληφθεί ο καθορισμός του μορφότυπου στην ίδια την απόφαση πλαίσιο, να καθορισθούν οι τεχνικές προδιαγραφές με διαδικασία επιτροπολογίας εντός σαφούς προθεσμίας και να καταργηθεί η μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή του κοινού μορφότυπου από τα κράτη μέλη, ή αν αυτό δεν είναι τεχνικά εφικτό, να περιορισθεί η περίοδος σε ένα έτος.
61. Άλλες συστάσεις του ΕΕΠΔ αφορούν:
- Το άρθρο 3 παράγραφος 2, γιατί θα πρέπει η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου να ενημερώνει την Eurojust σχετικά με το διορισμό των αρχών;
 - Το άρθρο 6 παράγραφος 2, η κεντρική αρχή του τόπου διαμονής απευθύνει — όχι «μπορεί να» απευθύνει — την αίτηση στην κεντρική αρχή του άλλου κράτους μέλους.
 - Το άρθρο 9, θα πρέπει να προστεθεί διάταξη για την υποστήριξη της ενεργού συνεργασίας μεταξύ των αρχών προστασίας των δεδομένων.

Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2006

Peter HUSTINX
Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας των
Δεδομένων
